

.../2013. (....) Korm. rendelet

a hiányzó, a talált valamint a lefoglalt nukleáris és más radioaktív anyagokkal kapcsolatos bejelentésekről és intézkedésekről, továbbá a nukleáris vagy más radioaktív anyagokkal kapcsolatos egyéb bejelentést követő intézkedésekről

A Kormány az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 67. § k) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

E rendelet alkalmazásában:

1. *sugárkapu*: telepített vagy mobil, ionizáló sugárzást mérő eszköz;
2. *sugárkapu üzemeltetője*: az engedélyes kivételével valamennyi természetes vagy jogi személy, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, amely a Magyarország területén feladata ellátásához sugárkaput használ vagy kézi műszeres dózisteljesítmény ellenőrzést végez.

1. A hiányzó anyaggal kapcsolatos intézkedések

§

- (1) Az engedélyes a hiányzó anyag telephelyen belüli felkutatásához szükséges intézkedéseket a hiány észlelését követően köteles haladéktalanul megtenni. A hiányzó anyag lehetséges helyének az engedélyes telephelyén való felkutatására és felügyelet alá helyezésére az engedélyes tervet dolgoz ki és gondoskodik a terv végrehajtásához szükséges eszközökről.
- (2) Ha a hiányzó anyag felkutatása és felügyelet alá helyezése érdekében az engedélyes által megtett intézkedések két órán belül nem vezetnek eredményre, az engedélyes haladéktalanul tájékoztatja az Országos Atomenergia Hivatalt (a továbbiakban: OAH), amely értesíti az Országos Rendőr-főkapitányságot (a továbbiakban: ORFK), az Alkotmányvédelmi Hivatalt (a továbbiakban: AH), és a Magyar Tudományos Akadémia Energiatudományi Kutatóközpontot (a továbbiakban: MTA EK).
- (3) Az MTA EK meghatározza a hiányzó anyag telephelyen kívüli felkutatásához szükséges nukleáris mérés technikai eszközöket.
- (4) Az OAH a hiányzó anyagról és annak megtalálásáról a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség által meghatározott adatlapon – a minősített adatokat kivéve – adatokat szolgáltat a nukleáris és más radioaktív anyagok illegális forgalmazásával kapcsolatos eseményeket tartalmazó információs adatbázis (a továbbiakban: NAÜ ITDB) részére.
- (5) A hiányzó anyag megtalálása esetén az engedélyes haladéktalanul értesíti az OAH-t, amely tájékoztatja a (2) bekezdésben meghatározott szerveket.

2. A talált anyaggal kapcsolatos intézkedések

§

- (1) Ha az engedélyes a telephelyén belül talált anyagot észlel, a talált anyagról haladéktalanul értesíti az OAH-t, amely tájékoztatja az ORFK-t, az AH-t, valamint az MTA EK-t.
- (2) Az MTA EK a helyszínen elvégzett sugárvédelmi mérések alapján meghatározza a talált anyag elszállításáig a helyszínen történő őrzés sugárvédelmi követelményeit.

§

- (1) Ha a sugárkapu alkalmazása során a sugárkapu üzemeltetője által mért külső gamma dózisteljesítmény az 5 mikroSv/h értéket nem haladja meg, és az esemény a természetben előforduló radioaktív anyagokra, azok technológiailag bedúsított formájára vagy a nukleáris medicina aktív páciensei jelenlétére vezethető vissza, további intézkedés megtétele nem szükséges.
- (2) Ha az (1) bekezdés szerinti feltételek nem állnak fenn, a sugárkapu üzemeltetője az arra kijelölt helyen további kézi műszeres méréssel meghatározza a riasztást kiváltó szállítmány felületén vagy a riasztást kiváltó személy testfelszínén mérhető maximális gamma-dózisteljesítményt.
- (3) Ha
  - a) a szállítmány közúti forgalomban a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás előírásainak, vasúti forgalomban a Veszélyes Áruk Nemzetközi Vasúti Fuvarozásáról szóló Szabályzat előírásainak megfelelően fel van tüntetve a fuvarokmányokban,
  - b) a szállító jármű a szükséges veszélyességi bárca jelzésekkel el van látva, valamint
  - c) a mérhető maximális gamma dózisteljesítmény értéke és térbeli eloszlása a szállítmánynak megfelel,a szállító jármű és a szállítmány tovább engedhető.
- (4) A (2) bekezdésben meghatározott esetben, valamint ha a (3) bekezdés szerinti feltételek nem állnak fenn, a sugárkapu üzemeltetője a mérés eredményéről haladéktalanul értesíti az ORFK-t és az MTA EK-t.
- (5) Az MTA EK a (4) bekezdésben meghatározott értesítést követően haladéktalanul
  - a) meghatározza az előzetes információk alapján a szükséges sugárvédelmi intézkedéseket,
  - b) helyszíni vizsgálatot végez, amely során meghatározza a talált anyag fizikai tulajdonságait, valamint elvégzi az atomenergia alkalmazása körében a fizikai védelemről szóló jogszabály szerinti besorolását,
  - c) jegyzőkönyvben rögzíti az általa megállapított tényeket és erről értesíti az OAH-t, az AH-t valamint az ORFK-t, továbbá
  - d) értesíti az Országos Sugáregészségügyi Készenléti Szolgálatot (továbbiakban: OSKSZ), ha az előzetes információk, vagy a helyszínen feltárt körülmények alapján nem zárható ki, hogy a munkavállalók és a lakosság sugárterhelésének korlátozását meghatározó jogszabályokban meghatározott dóziskorláton felüli személyi sugárterhelés történt.
- (6) Az (5) bekezdés d) pontjában meghatározott értesítést követően az OSKSZ a helyszínen haladéktalanul elvégzi a sugárterheléssel érintett személyek körének megállapításához szükséges vizsgálatokat, valamint dönt a sugárterheléssel érintett személy sugár-egészségügyi szakellátásának a szükségességéről és annak a módjáról.

5. §

- (1) Ha a 3. § (1) bekezdéstől, vagy a 4. § (1) bekezdésétől eltérően talált anyagról tesznek bejelentést, a rendőrség, a feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek esetén a vámhatóság (a továbbiakban együtt: eljáró szerv) – a bejelentést követően azonnal – intézkedik a megtalálás helyén az élet- és vagyonbiztonság megóvása érdekében. Ha mérési adatok nem állnak rendelkezésre, a biztonsági kordont a talált anyagtól legalább harminc méterre kell elhelyezni.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott eseményről az eljáró szerv haladéktalanul értesíti az ORFK-t, amely azt jelenti:
  - a) az AH-nak,
  - b) az OAH-nak,
  - c) az MTA EK-nak, valamint
  - d) a Nemzeti Adó és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) Központi Hivatalának külföldről behozott nukleáris és más radioaktív anyag esetében, ha az vámárúnak minősül.

(3) Az MTA EK a bejelentést követően a helyszínen haladéktalanul elvégzi a talált anyag fizikai tulajdonságai meghatározásához és az atomenergia alkalmazása körében a fizikai védelemről szóló jogszabály szerinti besorolásához szükséges vizsgálatokat. Az eljáró szerv a helyszínen tájékoztatja az MTA EK-t az általa megállapított tényekről, a megtett intézkedésekről és biztosítja a vizsgálatok elvégzéséhez szükséges feltételeket. A MTA EK sugárvédelmi szempontból megvizsgálja a megtett intézkedéseket, és szükség esetén javaslatot tesz a biztonsági kordon áthelyezésére és további intézkedések megtételére.

(4) Az MTA EK értesíti az OSK SZ-t, ha az előzetes információk, vagy a helyszínen feltárt körülmények alapján nem zárható ki, hogy a munkavállalók és a lakosság sugárterhelésének korlátozását meghatározó jogszabályokban meghatározott dóziskorláton felüli személyi sugárterhelés történt.

(5) A (4) bekezdés szerinti értesítést követően az OSK SZ a helyszínen haladéktalanul elvégzi a sugárterhelés megállapításához szükséges vizsgálatokat.

(4) Ha a talált anyag, annak megtalálása során vagy azt megelőzően, személyeknek a jogszabályban meghatározott dóziskorláton felüli sugárterhelést okozott vagy okozhatott, akkor

a) az OSK SZ a helyszínen megállapítja az érintett személyek körét, valamint dönt az érintett személyek sugár-egészségügyi szakellátása szükségességéről és módjáról, valamint

b) az ORFK intézkedik a feltehetően sugárterheléssel érintett személyek felkutatásáról.

6. §

(1) Ha az MTA EK az elvégzett vizsgálat alapján nukleáris vagy más radioaktív anyag jelenlétét állapítja meg, haladéktalanul jelenti a vizsgálat eredményét az ORFK-nak, amely vezetője haladéktalanul kijelöli és kirendeli a szemlebizottságot.

(2) Az MTA EK a szakértői feladatok ellátását követően jegyzőkönyvet készít, amely tartalmazza az általa megállapított tényeket és a kezdeményezett intézkedéseket.

(3) Ha a talált anyag nukleáris veszélyhelyzet előidézésére alkalmas, az ORFK értesíti az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságot. Ezt követően az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Intézkedési Tervben foglaltak szerint kell eljárni.

(4) Az ORFK a talált anyagot az MTA EK sugárvédelmi célú közreműködésével foglalja le.

3. A lefoglalt anyaggal kapcsolatos intézkedések

7. §

(1) Az OAH az atomenergia alkalmazása körében a fizikai védelemről szóló jogszabályban meghatározott fizikai védelmi szempontok figyelembe vételével, az ORFK-val történt egyeztetést követően elrendeli a lefoglalt anyag elszállítását és meghatározza az elszállítás módját.

(2) Az MTA EK gondoskodik a lefoglalt anyag (1) bekezdés szerint elrendelt elszállításáról a saját telephelyén lévő átmeneti tárolóba.

(3) A lefoglalt anyagot az elszállításig az eljáró szerv őrzi az atomenergia alkalmazása körében a fizikai védelemről szóló jogszabályban meghatározott fizikai védelmi követelményeknek megfelelően.

(4) A lefoglalt anyagnak a helyszínről történő elszállítása során betartandó sugárvédelmi feltételeket az MTA EK határozza meg.

8. §

- (1) Ha a lefoglalt anyag nukleáris anyag, és a nukleáris anyagokra vonatkozó nyilvántartási és ellenőrzési kötelezettségek teljesítése céljából további azonosító vizsgálat szükséges, azt a 7. § (2) bekezdése szerinti elszállítást követően az MTA EK végzi el.
- (2) A lefoglalt dolog esetében a mintavételnél, a vizsgálatnál és a tárolásnál figyelembe kell venni a bűnjel kezelésére és nyilvántartására vonatkozó előírásokat.

9. §

- (1) Az elvégzett részletes vizsgálatok eredményéről az MTA EK tájékoztatja az ORFK-t, az AH-t és az OAH-t.
- (2) A nukleáris anyagok azonosító vizsgálatának eredményéről kapott tájékoztatást követően az OAH teljesíti a nukleáris anyagok nyilvántartási rendszerével és nemzetközi ellenőrzésével kapcsolatban előírt kötelezettségeket.
- (3) Az OAH – a minősített adatokat kivéve – a nukleáris és más radioaktív anyagok illegális forgalmával kapcsolatos nemzetközi együttműködés elősegítése érdekében adatokat szolgáltat a NAÜ ITDB számára.

10. §

- (1) A lefoglalt anyag azonosítása céljából az OAH – szükség esetén az ORFK bevonásával – megállapítja, hogy az szerepel-e a radioaktív és nukleáris anyagokról vezetett központi nyilvántartásokban vagy megállapítható-e külföldi tulajdonos kiléte.
- (2) Ha a lefoglalt anyagot külföldről jogsértő módon hozták be és az vámárúnak minősül, az MTA EK köteles vámkezelés céljából a NAV Pest Megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatóságánál bejelenteni.
- (3) Ha ismert a lefoglalt anyag tulajdonosa, az OAH felszólítja a tulajdonost, hogy gondoskodjon az anyag elszállításáról.
- (4) Az MTA EK az OAH-nak a radioaktív és a nukleáris anyagok központi nyilvántartásáról szóló jogszabályok szerint hozott határozata alapján
- a) műbizonylattal látja el a nyilvántartásban nem szereplő radioaktív anyagot,
  - b) a központi nyilvántartásba bevezeti a nyilvántartásban nem szereplő nukleáris anyagot, és
  - c) az a) és b) pont szerinti intézkedésről a radioaktív és a nukleáris anyagok központi nyilvántartásáról szóló jogszabályban meghatározott módon jelentést nyújt be az OAH-nak.

11. §

- (1) Ha az eljáró szervnek a lefoglalt anyagra a feladat- és hatáskörének ellátásához a továbbiakban nincs szüksége, erről értesíti az MTA EK-t és az OAH-t.
- (2) A lefoglalás megszüntetése, illetve talált anyag esetén, amennyiben a jogosult kilétét nem lehetett megállapítani, továbbá elkobzásnál az MTA EK intézkedik a hasznosítható anyagok felhasználásáról, értékesítéséről.
- (3) Külföldi eredetű lefoglalt anyag esetében, ha az vámárúnak minősül, a felhasználásra vagy az értékesítésre annak a belföldi forgalom számára való vámkezelése után kerülhet sor. Az anyag vámkezelését a NAV Pest Megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatósága áruvizsgálat megtartása nélkül, az MTA EK nyilatkozata alapján végzi el.
- (4) A felhasználás vagy értékesítés megghiúsulása esetén az MTA EK intézkedik a lefoglalt anyag további tárolásáról, és a radioaktív hulladék végleges elhelyezéséről.

12. §

4. A nukleáris és más radioaktív anyagokkal kapcsolatos bejelentést követő intézkedések

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 32. § (1) bekezdése szerinti bejelentést követően a rendőrség haladéktalanul értesíti az OAH-t és az AH-t.

5. Záró rendelkezések

13. §

- (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - 2014. január 1-jén lép hatályba.
(2) A 14. § 2014. március 15-én lép hatályba.

14. §

A 2. § 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E rendelet alkalmazásában:)

„2. sugárkapu üzemeltetője: az engedélyes kivételével valamennyi természetes vagy jogi személy, amely a Magyarország területén feladata ellátásához sugárkaput használ vagy kézi műszeres dózisteljesítmény ellenőrzést végez;”

15. §

Hatályát veszti a talált, illetve a lefoglalt radioaktív vagy nukleáris anyagokkal kapcsolatos intézkedésekről szóló 17/1996. (I. 31.) Korm. rendelet.